

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 4798/2021
22.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Гордане Џакула, чланова већа, у правној ствари тужиоца „Професионал” д.о.о. Нови Сад, чији је пуномоћник Мирко Слијепчевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства финансија, ПУ филијале Нови Сад 1, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж.2038/20 од 17.09.2020. године, у седници већа одржаној 22.12. 2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж.2038/20 од 17.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П.8843/19 од 11.06.2020. године је усвојен тужбени захтев и тужена обавезана да тужиоцу исплати износ од 978.883,00 динара са законском затезном каматом почев од 10.06.2010. године до исплате, и да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 199.677,66 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж.2038/20 од 17.09.2020. године је усвојена жалба тужене и наведена првостепена пресуда преиначена, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена Република Србија, Министарство финансија, ПУ филијала Нови Сад 1 да тужиоцу „Професионал“ д.о.о. Нови Сад исплати износ од 978.883,00 динара са законском затезном каматом почев од 10.06.2010. године до исплате, па је обавезан тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 45.000,00 динара као и да туженој накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 22.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20), и нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. На друге повреде

поступка ревизија конкретизовано не указује. Одредбом члана 407. став 2. ЗПП изричито је прописано да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања. Стога, без утицаја остају наводи ревизије којима се указује на непотпуно утврђено чињенично стање, наводима да није испитивано чињенично стање дато у одлукама пореског органа, нити вршена оцена правилности обрачуна које орган исказује у својим одлукама.

У спроведеном поступку је утврђено да је од стране Пореске Управе Регионални центар Нови Сад, Филијале Нови Сад донето решење бр. 47-00418/2010-2232-010 од 10.06.2010. године којим је тужиоцу, као пореском обвезнику, утврђена као непријављена обавеза пореза на добит предузећа и наложена уплата пореза на добит предузећа од 1.000.136,00 динара и камата на непријављену обавезу пореза на добит предузећа од 95.285,59 динара, обрачуната закључно са 30.04.2010 године, укупно 1.175.456,33 динара, те у даљем решењем од 09.09.2010. године наложено прекњижавање пореског кредита по основу пореза на додату вредност у корист рачуна пореза на добит предузећа у износу од 1.175.456,33 динара. Против тадашњег законског заступника и оснивача тужиоца, АА, поднета је кривична пријава надлежном тужилаштву, због кривичног дела пореска утаја из чл. 229. КЗ, те суд одредио економско-финансијско вештачење, после којег је кривични поступак окончан доношењем решења о обустављању услед одустанка ОЈТ од кривичног гоњења. Разлог томе је тај што је вештачењем утврђено да висина пореза на добит коју тужилац није обрачунао и приказао износи 106.538,00 динара, а не како је то тужена утврдила 1.000.136,00 динара. У даљем, тужилац је поднео захтев за понављање пореског поступка, услед постојања нових чињеница које се односе на износ обавезе на име пореза на добит предузећа, који је захтев одбијен решењем од 24.11.2015. године, а тужба ради поништаја решења поднета Управном суду је одбачена 29.06.2017. године.

Потом је тужилац поднео тужбу ради накнаде штете, засновану на наводима о садржини и исходу управног поступка и управног спора, обустављеном кривичном поступку против тадашњег заступника и оснивача, утврђењу вештака према чијем налазу висина пореза на добит коју тужилац није обрачунао и приказао износи 106.538,00 динара, а не како су утврдили службеници тужене 1.000.136,00 динара, те да захтева накнаду штете која произилази из пропуста органа тужене.

Првостепени суд је утврдио да према налазу и мишљењу вештака, на чији се налаз тужилац позива, набавку фабрике бетона ознаке „БСА 60“ по рачуну од 30.05.2008. године, требало је исправним књижењем евидентирати на рачуну опреме за вршење делатности са правом на порески кредит у износу извршених уплата до краја текуће године, али тужена у свом решењу није изменила износ пореског кредита по основу наведеног улагања (иако је повећала опорезиву добит за износ погрешног књижења), те је вештачењем утврђен порески кредит по основу улагања у основна средства у већем износу и сачињен је обрачун пореске обавезе по основу пореза на добит : за 2008. годину у износу од 0,00 динара и за 2009. годину у већем износу него што је утврдио тужилац 486.719,00 динара (тужилац је утврдио обавезу у износу од 380.182,00 динара, што је за 106.538,00 динара мање него што је утврђено вештачењем). Тужилац је исказао умањени порез на добит друштва за износ добити од 6.109.306,00 динара, а у својим пословним књигама у остављеном року од 15 дана је евидентирао обавезу пореза на добит у износу пореске обавезе утврђене решењем ПУ од 10.06.2010. године на износ добити 14.031.202,00 динара. Разлика између непријављене обавезе тужиоца за 2009. годину и утврђене решењем туженог износи 978.883,00 динара. Утврђену обавезу тужилац је измирио 10.06.2010. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, позивајући се на одредбе чл. 4. и 10. Закона о пореском поступку и пореској администрацији у вези са чл. 172, 210. и 214. Закона о облигационим односима, првостепени суд је закључио да решење органа тужене од 10.06.2010. године нема упориште у тада важећем Закону о порезу на добити предузећа, да је засновано на неправилно исказаним трошковима пословања за набављену фабрику бетона и да је за спорни износ повећана опорезива добит, чему није било места, јер набављена фабрика бетона чини средства-улагање у опрему тужиоца која се имају третирати као порески кредит, што решењем тужене није утврђено, због чега је обавезао тужену да тужиоцу исплати износ од 978.883,00 динара са законском затезном каматом од 10.06.2010. године, када је тужилац наведени износ туженој исплатио, па до исплате.

Другостепени суд није прихватио закључак првостепеног суда да је тужена у обавези да тужиоцу исплати потраживани износ, већ је уз дате разлоге о правном значају утврђеног преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев као неоснован. Полазећи од утврђеног чињеничног стања другостепени суд је ценио да тужилац није искористио правна средства ради побијања решења органа управе од 10.06.2010. године, да против истог није изјавио жалбу у законском року, а становиштем да се законитост и правилност одлуке органа управе може се побијати само пред надлежним органима управе у управном поступку и управном спору, закључио да обзиром да тужилац није искористио правна средства која су му стајала на располагању у циљу оспоравања акта управе, неоснован је његов тужбени захтев којим у парничном поступку претендује да исходuje анулирање дејства аката органа управе. Указано је и на становиште да државни орган, па тиме и орган управе, који поступа у оквиру законског овлашћења не може бити одговоран за погрешно правно тумачење законске норме. При том, суд се позвао на одредбу чл. 172. ст. 1. Закона о облигационим односима која прописује одговорност тужене ако је штета настала као последица рада њеног органа који се може сматрати прекорачењем, злоупотребом или погрешном применом датих овлашћења. Примена неодговарајуће законске норме не представља безусловно повреду у вршењу функција државног органа уколико је орган поступао у оквиру овлашћења, а ради заштите права странака у циљу отклањање последица погрешног тумачења правне норме прописана су одговарајућа правна средства по којима надлежни органи поступају у управном поступку, односно управном спору. Следом изнетог, другостепени суд је нашао да је неоснован захтев тужиоца којим потражује исплату износа чија уплата му је наложена актом органа управе и по ком је поступио, имајући у виду да се тужилац није користио својим процесним правима која су му била на располагању у управном поступку, а којима је евентуално могао да исходuje за себе повољнију одлуку, оцевши да нема одговорности тужене за евентуалну штету коју је тужилац претрпео услед умањења имовине, нити је тужена примила исплату износа од стране тужиоца, а да јој он не припада.

Ревизија није основана у оспоравању правилности примене материјалног права од стране другостепеног суда.

Пресуда другостепеног суда је заснована на одговарајућим правним разлозима. Неправилност у обрачуну висине пореске обавезе могла се истицати у пореском поступку. Међутим, тужилац се није користио одговарајућим правним средствима у пореском поступку. Последично томе да се није користио жалбом као редовним правним леком, решење о пореској обавези и њеној висини је захваћено правноснажношћу. Основ исплате је правноснажно решење чија законитост није оспорена у за то прописаном поступку. Зато, нема места примени института стицања без основа применом чланом 210. Закона о облигационим односима, како се у ревизији износи. Услови одговорности за штету на страни тужене се нису стекли у смислу

члана 172. Закона о облигационим односима. О томе су правилни разлози дати од стране другостепеног суда и непотребно их је понављати.

Правилно је другостепеном пресудом одлучено и о трошковима спора, применом члана 165. ст. 2., 150, 153. ст. 1, 154. и 162. ЗПП.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа – судија
Марина Милановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић